

“Dân biết, dân bàn và dân kiểm tra”

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc
Thứ Tư, 05 Tháng 1 Năm 2011 14:12

Đó là một trong những khu vực mà chính phủ và đảng Cộng sản Việt Nam thường lập đi lập lại trên các phương tiện truyền thông để chúng.

Một khu vực hay. Nó chứa đựng ba yếu tố căn bản để hình thành và duy trì một chế độ dân chủ, hơn nữa, nó còn làm cho dân chủ thực sự là dân chủ. Ít nhất nó cũng có thể hơn cái khu vực “một chế độ của dân, do dân và vì dân” vốn đã cũ và chứa đựng trên những nguyên tắc khá chung chung, những nguyên tắc cần thiết trong thời kỳ sơ khai của nền dân chủ trên thế giới, lúc quyên tập do bầu cử và đảng cộng sản để xác lập và để xem là hai tiêu đề chính của một chế độ “vì dân”.

Có điều, ở Việt Nam, thực, cái khu vực hay đó chủ yếu là một khu vực.

Quyền được biết, được bàn và kiểm tra của dân chúng là điều mà mọi người mong muốn và là những điều kiện thiết yếu của một nền dân chủ thực sự và bao gồm ba đức điểm chính: sự rộng mở (openness), sự minh bạch (transparency) và tính khả kiểm (accountability). Với sự rộng mở, dân chúng được biết, nếu không phải tất cả thì cũng là phần lớn, các chính sách của chính phủ, ít nhất các chính sách không thuộc phạm vi an ninh và quốc phòng. Với sự minh bạch, dân chúng được biết lý do và chi phí cho các chính sách này. Cuối cùng, với tính khả kiểm, dân chúng có thể theo dõi quá trình thực thi cũng như hiệu quả của từng chính sách đi qua đó, có thể đánh giá được chính xác các thành quả, và nhất là, các lợi hại của chính phủ.

Có thể nói không thể có một chế độ nào có thể gọi là dân chủ nếu thiếu ba đức điểm vừa nêu. Ngay cả một chính phủ do dân chúng bầu lên, một cách đảng hoàng nghiêm túc chế không phải là gì hiệu hay do gian lận, cũng không thể được coi là dân chủ nếu không rộng mở, không minh bạch và không thể kiểm tra. Chính phủ Iran hiện nay là ví dụ.

Những chuyên dân biết, dân bàn và dân kiểm tra không phải là những lý tưởng hay những mục đích. Chúng phải là quy trình của dân chúng: dân thực hiện quy trình biết, dân thực hiện quy trình bàn và dân thực hiện quy trình kiểm tra. Quy trình, thực sự là quy trình, phải được pháp chế hoá, nghĩa là được biến thành luật. Là luật, chúng mang tên khác: quy trình do thông tin (freedom of information), quy trình do ngôn luận (freedom of speech) và quy trình do chính trị (freedom of politics).

Không có tự do thông tin, ngay cả ta không thể biết chính phủ đang làm gì, tại sao họ quyết định như làm như thế và cách thức tiến hành cũng như kết quả công việc của họ như thế nào. Không có tự do ngôn luận, dân chúng không thể bàn bạc được chuyên gì cả. Và không có tự do chính trị, mặt mặt, không thể bỏ được hai quy trình do thông tin và tự do ngôn luận vừa nêu; mặt khác, dân chúng không thể kiểm tra các việc làm của chính phủ được.

Tất cả những điều vừa trình bày đều sâu sắc đáng và quá hiển nhiên đến nỗi gần như không cần phải phân tích thêm. Chắc chắn giới lãnh đạo Việt Nam biết rõ tất cả những điều đó. Biết, nhưng họ làm ngơ. Điều họ muốn không phải là việc thực thi mà điều gì nên chỉ là những sự mơ hồ.

Trên thực tế, tất cả những điều họ làm đều ngược lại.

Dân biết? Ở Việt Nam, tất cả những gì người dân được biết chỉ là những khu hiểu hay những bài diễn văn dài dòng, lê thê, ồn ào và rỗng tuếch. Mọi chính sách, kể cả các chính sách xã hội, đều được quyết định một cách âm thầm, thủ tục, lén lút, đầu óc. Có vô số sự kiện lớn trong xã hội, rõ nhất là các vụ tham nhũng, dân chúng biết chỉ yếu qua các phương tiện truyền thông đại chúng phương Tây.

Chuyên dân bàn mọi hải hức. Thậm chí những chính phủ và đảng Cộng sản nêu lên mặt sự vấn đề cho dân chúng góp ý, nhưng họ như họ chỉ đón nhận những sự “nhặt trớ”, họ như họ đều là những sự nhảm nhí gì đó. Bất cứ lời bàn luận nào đi ngược lại chỉ trở nên chung chung của họ đều bị xem là tiêu cực, chướng, bi quan, vô đạo, xu hướng phát triển những đảng cộng sản, nếu không muốn nói là “phản động” hoặc “phá hoại”. Và dĩ nhiên, tất cả đều bị vứt vào sọt rác. Ngay cả những sự phản biện công khai, mặt cách quang minh chính đại, trên các diễn đàn Quốc Hội, cũng bị sự toét.

Còn dân kiểm tra?

“Dân biết, dân bàn và dân kiểm tra”

Tác Giả: Nguyễn Hồng Quốc

Thứ Tư, 05 Tháng 1 Năm 2011 14:12

Chị ơi! Ở Việt Nam, có lẽ dân chúng chúng ta đã quy định “kiểm tra” một nội dung như thế: Khám nghiệm cách gia các bậc thành kín mít trong các nhà tù!

Thì có lẽ những người như Lê Thị Công Nhân, Trần Khôi Thanh Thủy, Cù Huy Hà Vũ, Lê Công Đức, Điêu Cày Nguyễn Văn Hải, v.v.. thì biết!